İSTANBUL SOSYOLOJİ

LİSANSÜSTÜ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE SOSYAL SORUMLULUK YÖNETİMİ

İKİNCİ ÖĞRETİM TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

STK Profesyonelleri, Kurumsal İletişimciler ve Kamu Personeli

Bu program sizin için

Program Hakkında

Bireylerin toplumsal sorunların çözümüne yönelik faaliyetlere gönüllü olarak katılmaları modern toplumun en önemli gelişmişlik göstergelerinden biridir. Gönüllü hizmetler, kâr amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşları (STK) üzerinden yürütülmektedir. Ayrıca bazı kamu ve özel sektör kuruluşları da, herhangi bir maddi beklentileri olmadan, sosyal sorumluluk projeleriyle toplumsal fayda güden projeler üretmekte ve topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmektedirler. STK'ların yetişmiş personel, gönüllü ve finansal kaynak ihtiyacının karşılanması kadar, faaliyetlerine toplumun ilgi ve desteğini çekebilmek için doğru ve etkili bir iletişim yönetimi kullanabilmeleri de bu alandaki bilgi birikimine müracaatı zorunlu kılmaktadır. Buna karşılık, söz konusu alanda yetişmiş insan kaynağı açığının bulunduğu ve uzmanlaşmaya yönelik çabaların yetersiz kaldığı görülmektedir.

STK ve Sosyal Sorumluluk Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı hem STK'ların ihtiyaç duyduğu nitelikli uzman/yönetici ihtiyacının karşılanmasını hem de özel şirketlerin sosyal sorumluluk projelerini yürütebilecek profesyonellerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Ulusal veya uluslararası STK'larda çalışanlar, resmi ve özel kurumların halkla ilişkiler, müşteri ilişkileri, sosyal sorumluluk projelerinde çalışanlar, siyasi partiler ve baskı gruplarının yöneticileri, resmi kurumların (kalkınma ajansları, bakanlıklar, valilikler, belediyeler) proje birimlerinin yöneticileri programın öncelikli hedef kitlesidir. Bu program ayrıca STK'larda gönüllü veya profesyonel olarak çalışmak isteyen ya da sosyal sorumluluk alanında kariyer yapmak isteyen gençlere de hitap etmektedir. Programı tamamlayanların, Türkiye'nin toplumsal / sosyolojik altyapısını daha yakından tanıyarak, görev alacakları sosyal projelerin kurgulanmasından yürütülmesine, fon bulunmasından raporlanmasına kadar her aşamada bilimsel metotları kullanabilme becerisi kazanması hedeflenmektedir.

Başvuru, Kabul ve Mezuniyet Koşulları

Program, en az 4 yıllık bir lisans programlarından mezun olmuş her öğrenciye açıktır. Aşağıda belirtilen koşullara göre başvuran adaylarla mülakat yapılacak ve başarılı olanlar İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun belirlemiş olduğu genel kabul koşullarını da sağlamak şartıyla bu programa kayıt yaptırabileceklerdir.

- Başvuru için 4 yıllık herhangi bir lisans programından mezun olmak yeterlidir.
- ALES şartı aranmamaktadır.
- Yabancı Dil (YDS veya eşdeğeri) şartı aranmamaktadır.
- Lisans not ortalaması 100 üzerinden en az 50 (elli) olmalıdır.
- Programa kabulde, lisans mezuniyet not ortalamasının % 50'si ve mülakat sınavının % 50'si esas alınacaktır. Programa kabul notu en az 60 (altmış)'tır.
- Lisans eğitimlerini yurt dışında yapmış olan adayların YÖK'ten denklik belgesi almaları zorunludur.
- Tezsiz yüksek lisans derecesi almak için öğrencilerin azami 3 yarıyıl içerisinde en az 30 kredilik 10 ders almaları ve proje hazırlayıp danışmanlarına sunmaları gerekmektedir. 24 AKTS'lik proje dahil olmak üzere mezuniyet için tamamlanması gereken AKTS 90'dır.

Ücret *

Program 3 dönemden oluşmaktadır.

	Ders Yükü	Ücret (TL) **
1. Dönem	5 ders (15 kredi)	15.000
2. Dönem	5 ders (15 kredi)	15.000
Proje	Proje (24 AKTS)	-
Toplam	10 ders (30 kredi) + Proje	30.000

Başvuru Dönemi

05-16 Haziran 2023

Müfredat

I. YARIYIL (DERS DÖNEMİ)					
	Dersin Adı	**Zorunlu / Seçmeli**	**Kredi**	**AKTS**	**Öğretim Üyesi / Görevlisi**
1	Sivil Toplum Kuramı	Zorunlu	3	6	Prof. Dr. Enes Kabakcı
2	Gönüllülük ve Gönüllü Yönetimi	Zorunlu	3	7	Doç. Dr. Murat Şentürk
3	STK'larda Yeni Toplumsal Hareketler	Seçmeli	3	6	Doç. Dr. Aynur Erdoğan Coşkun
4	STK'larda Mali Mevzuat	Seçmeli	3	7	Dr. Zeynel Koç
5	Proje Döngüsü ve Kaynak Geliştirme	Zorunlu	3	7	Dr. Ömer Özdinç

II. YARIYIL (DERS DÖNEMİ)					
	Dersin Adı	**Zorunlu / Seçmeli**	**Kredi**	**AKTS**	**Öğretim Üyesi/ Görevlisi**
1	Devlet - Toplum İlişkileri	Seçmeli	3	6	Prof. Dr. İsmail Coşkun
2	İletişim ve Savunuculuk Stratejileri	Seçmeli	3	7	Doç. Dr. Murat Şentürk
3	Sosyal Girişimcilik	Zorunlu	3	7	Dr. Uygar Özesmi
4	Türkiye'de STK Uygulamaları	Zorunlu	3	6	Dr. Ömer Özdinç
5	Sosyal Sorumluluk Yönetimi	Zorunlu	3	7	Dr. Deniz Saydam

PROJE					
	Dersin Adı	**Zorunlu / Seçmeli**	**Kredisi**	**AKTS**	**Öğretim Üyesi**
1	Bitirme Projesi	Zorunlu	-	24	

1. YARIYIL (GÜZ YARIYILI)

1. SİVİL TOPLUM KURAMI

"Sivil toplum" Batı toplum ve siyaset düşüncesi içinde ortaya çıkıp gelişen kavramlardan biridir. İlk kez Platon ve Aristoteles'in eserlerinde karşımıza çıkan bu kavram, İlk Çağ'dan günümüze her daim "devlet" kavramıyla birlikte düşünülmüştür. "Sivil" kavramı, şehirlilik ve vatandaşlıkla bağlantılı olmakla birlikte, medenilik ve medeniyetle de ilişkilidir. Tüm antik kavramlar gibi "sivil" kavramı da Ortaçağ'dan itibaren tedrici bir anlam değişikliğine uğramış, neticede Aydınlanma düşüncesine – ve bunun temel taşlarından olan uygarlık (civilization) kavramına – esas teşkil etmiş, böylece modernitenin asli unsurlarından bir haline gelmiştir. Dolayısıyla sivil toplum, modernitenin analizi için kaçınılmaz olarak ele alınması gereken kavramsallaştırmalardan biridir. Kavramın günümüzde "sivil toplum kuruluşları" bağlamında, yönetime katılma ve vatandaşlıkla ilişkili olarak daha özel bir kullanımı da bulunmaktadır. Bu derste, sivil toplum kuramları özellikle modern döneme odaklanarak incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Antikiteden Orta Çağ'a Sivil Toplum
2. Sivil Toplum ve Doğal Hukuk Geleneği
3. Aydınlanma, Burjuvazi ve Sivil Toplum
4. Sivil Toplum ve Sosyal Sözleşme Geleneği
5. Bir Ahlak Kuramı Olarak Sivil Toplum: İskoç Aydınlanması
6. Hume: Sivil Toplumun Doğası
7. Ferguson: Medenilik Olarak Sivil Toplum
8. Smith: Piyasa Kuramı Olarak Sivil Toplum
9. Hegel: Devlet Olarak Sivil Toplum
10. Marx: Sivil Toplumun Eleştirisi
11. Tocqueville: Demokrasi ve Sivil Toplum
12. Yirminci Yüzyılda Sivil Toplum Tartışmaları: Gramsci ve Sonrası
13. Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye'de Sivil Toplum Tartışmaları
14. Güncel Sivil Toplum Tartışmaları

Öğretim Üyesi Prof. Dr. Enes Kabakcı

2. GÖNÜLLÜLÜK VE GÖNÜLLÜ YÖNETİMİ

Gönüllülük sivil toplum çalışmalarının temel unsurlarından biridir. STK'ların var olmasını sağlayan gönüllülük günümüzde giderek önem kazanmaktadır. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesine katkı sunmalarının yanı sıra STK'ların amaçlarının belirlenmesinde, faaliyetlerinin planlamasında da gönüllülerin katılımcı bir yaklaşımla daha önemli roller üstlenmesi beklenmektedir. Sivil toplum ve sosyal sorumluluk faaliyetlerinde gönüllülerin bulunması, çalışmalara dahil edilmesi, motivasyonlarının sağlanması ve gönüllülükte süreklilik kazanmaları vb. konularda ihtiyaçların olduğu açıktır. Bu dersin amacı gönüllülük ve gönüllülerle birlikte çalışmaya dair katılımcılara temel bilgilerin sunulması ve gönüllülük yönetimine dair unsurların paylaşılmasıdır. Derste sivil toplum çalışmalarında gönüllü olmanın önemi, değeri, sorumlulukları, STK'ların gönüllü yönetiminde özen göstermesi ve önem vermesi gereken alanlar ayrıntılarıyla ele alınacaktır. Ders kapsamında gönüllülerle birlikte çalışma konusunda iyi örneklere verilecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Gönüllüğün Tarihsel ve Toplumsal Bağlamı
2. Gönüllülük ve Aktivizm
3. Gönüllülüğü Tanımlamak
4. Haklar ve Sorumluluklar Ekseninde Gönüllülük
5. Gönüllülükte Toplumu Tanıma ve Birlikte Çalışma
6. Gönüllülükte Kurumsallığın Güçlenmesi: Gönüllü Programları
7. Gönüllülükte Yaşam Becerileri
8. Küresel Perspektiften Gönüllülük
9. Gelecek Perspektifinden Gönüllülük
10. Gönüllülük ve Sosyal Girişimcilik
11. Afet ve Krizlerde Gönüllülük
12. Çevrimiçi Gönüllülük ve Sivil Toplum Kuruluşları
13. Gönüllülükte Sosyal Etki Değerlendirmesi ve Gönüllülükte Veri Temelli Politika Geliştirme
14. Kurumsal Gönüllülük ve Özel Sektörde Sosyal Sorumluluk Projeleri

Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Şentürk

3. STK'LAR VE YENİ TOPLUMSAL HAREKETLER

İkinci Dünya Savaşı sonrasında siyasi ve sosyal değişimi ve dönüşümü amaçlayan toplumsal hareketlerde karakteristik farklılaşmaların meydana geldiği gözlenmektedir. Yenitoplumsal hareketler (YTH), ekonomik kalkınma gibi makro-siyasi meselelerden çok insan haklarıyla ilgili sorunlara odaklanmaktadır. Bu dersin konusu, modern çağda toplumsal hareketleri doğuran siyasi, ekonomik ve sosyal koşullara ayna tutularak toplumsal ve kültürel eksende faaliyet gösteren yeni toplumsal hareketlerin özelliklerinin değerlendirilmesinden ve bu hareketlerin günümüz modern toplumundaki etkilerinin analiz edilmesinden ibarettir. Bu bağlamda toplumsal hareketlerin doğuş koşullarından başlanarak "yeni" olan tespit edilecek ve günümüz toplumundaki çeşitli faaliyet alanları incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Toplumsal Değişme
2. Toplumsal Hareket Kavramı ve Tanımı
3. Toplumsal Hareketlerin Ortaya Çıkışı
4. Kolektif Davranış Kuramı
5. Klasik Sosyologlara Göre Toplumsal Hareketler
6. Sistem Karşıtı Hareketler
7. Kaynak Mobilizasyonu Kuramı
8. Yeni Toplumsal Hareketler Neden Yeni?
9. Yeni Toplumsal Hareketler Yaklaşımı
10. Dini Toplumsal Hareketler
11. Batı-dışı Toplumlarda Toplumsal Hareketler
12. Türkiye'de Toplumsal Hareketlerin Doğuşu
13. Türkiye'de Toplumsal Hareketler
14. Toplumsal Hareket Örnekleri

Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aynur Erdoğan Coşkun

4. STK'LARDA MALİ MEVZUAT

STK'lar tarafından yürütülen her faaliyetin bir mali yönü bulunmaktadır. STK'lar gelir elde ederler ve harcama yaparlar. Gerek vakıfların gerekse derneklerin gelir toplama ve harcama usulleri ilgili mevzuat ile belirlenmiştir. STK yöneticileri daha çok faaliyetlerin başarısına yoğunlaştıklarından, her zaman harcama usulleri ve belge düzeni konusunda gerekli hassasiyeti gösteremeyebilmektedir. Harcama STK amaçlarına uygun olsa dahi, harcama usulünde ilgili mevzuata uyulmamış olması yöneticileri sorumlu duruma düşürebilmektedir. Diğer taraftan bu kurumların "iktisadi faaliyetleri" aynı zamanda vergi mevzuatının konusuna girmektedir. Bu derste ilk olarak vakıf veya derneklerin hukuki yapıları konusu ele alınacak sonrasında ise STK'lardaki iktisadi faaliyetler ve yükümlülükler genel esasları ile verilecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Giriş: Temel Kavramlar Ve Tanımlar
2. STK'ların Hukuki Yapıları
3. Mali Mevzuat ve Genel Vergi Mevzuatı
4. STK Gelirleri ve Harcama Usulleri
5. Bağışlar ve Diğer Gelir Getirici Faaliyetler
6. Kamu ve Özel Fonların Kullanımı
7. STK Yöneticilerin Mali ve Hukuki Sorumlulukları
8. Denetleme Usulleri
9. Dernekler Kanunu'nda Yer Alan Mali Düzenlemeler
10. Vakıflar Kanunu'nda Yer Alan Mali Düzenlemeler
11. Vergi Mevzuatı Karşısında Vakıflar ve Derneklerin Durumu
12. Mali Mevzuatın Örnek STK'lar Üzerinden Incelenmesi
13. Mali Mevzuatta İyi Örnekler

Öğretim Görevlisi Dr. Zeynel Koç

5. PROJE DÖNGÜSÜ VE KAYNAK GELİŞTİRME

STK'ların faaliyetlerini sürdürebilmeleri için kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kaynak, proje gelirinden sağlanabilmekte ancak kaynağın sürdürülebilirliğine dikkat edilmesi gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşlarının finansal sürdürülebilirliği, finansal planlama ve yönetim, kendi kendini finanse etme dahil tüm kaynak oluşturma ve tanıtım faaliyetleri sayesinde sağlanır. STK'ların giderek proje bazlı fonlara erişiminin yaygınlaşması birçok STK'nın proje hazırlamak, yazmak ve yönetmek konusunda ihtiyacının oluşmasına neden olmuştur. Gerek yerel gerekse uluslararası fonlardan yararlanma oranının düşük olmasının en önemli nedenlerinden biri proje hazırlama ve yönetme konusundaki yetersiz deneyimlerdir. Bu derste öncelikle proje yönetimi konusu anlatılacaktır. Ardından finansal yönetim ve kaynak oluşturma ile ilgili temel kavramlar ele alınacak, STK'ların gelir kaynakları ve kaynak oluşturma stratejisinin nasıl geliştirilebileceğine dair teorik bilgi ve örneklerle anlatılacaktır. Ardından fon kaynakları için proje geliştirme, yazma ve yürütme süreci ele alınacaktır. Bu derste projelerin nasıl geliştirilebileceğine ve kaynak oluşturulabileceğine ilişkin teorik bilgilerin verilmesinin ardından katılımcılardan dönem sonuna kadar bir proje geliştirmeleri de istenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Proje Döngüsü ve Proje Yönetimi Kavramları
2. Projelerde Kapsam ve Zaman Yönetimi
3. Projelerde Maliyet Yönetimi
4. Projelerde Kalite ve İK Yönetimi
5. Projelerde Risk ve İletişim Yönetimi
6. Projelerde Paydaş ve Tedarik Yönetimi
7. Temel Finansal Kavramlar
8. Finansal Yönetim ve Planlama: Fizibilite ve Bütçeleme
9. STK'larda Kaynak Oluşturma Stratejileri
10. Bireysel ve Kitlesel Bağışçılık
11. Kurumsal Bağışçılık: Sponsorluk ve Hibe Fonları
12. Hibe Fonları (II): Ulusal ve Uluslararası Fonlar
13. Fon Edinme Amaçlı Projelerin Yazılması ve Yürütülmesi
14. Genel Değerlendirme

Öğretim Görevlisi Dr. Ömer Özdinç

II. YARIYIL (BAHAR YARIYILI)

1. DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ

Modern toplum ve devlet örgütlenmesi ile birlikte geleneksel toplumlarda devlet – toplum ilişkileri dönüşmüş, yeni bir mahiyet kazanmıştır. Modern toplumla birlikte yeni toplumsal grupların ortaya çıkışı kamu, daha özelde devlet karşısında yeni konumlanmaları ve ilişki biçimlerini getirmiştir. Modern tecrübe ya da Batı deneyimi bugün yaygın bir model olarak karşımıza çıkarken, Batı-dışı coğrafyalarda, özelde devlet – toplum ilişkileri bir mahiyet dönüşümüne uğramakla birlikte, modern deneyiminden farklı özellikler göstermektedir. Bu anlamda Türkiye de sivil toplum tartışmalarına Türkiye'nin yakın dönem siyasi ve toplumsal tarihi merkeze alınarak, sivil toplum dinamiklerinin gelişme eksenleri ele alınacaktır.

Haftalık Ders Planı

1. Modern Öncesi Dönem Devlet-Toplum İlişkileri
2. Modern Dönemde, Bir Avrupa Tecrübesi Olarak Devlet-Toplum İlişkileri
3. Doğu Toplumlarında, Özelde Osmanlı İmparatorluk Tecrübesinde Devlet-Toplum İlişkileri, Devletin Konumu
4. Osmanlı Modernleşmesi
5. Modernleşme Uygulamaları ile Birlikte Devlet-Toplum İlişkilerinde Değişim/Dönüşüm
6. Meşrutiyet - İttihat ve Terakki İktidarı - İmparatorluğun Kaybı
7. Erken Cumhuriyet: Modernleşmede Radikal Uygulamalar
8. Demokrasi mi Bürokrasi mi? "Zigana Dağı'nın Üzerine Portakal Dikilmez"
9. Devlet – Toplum İlişkilerinin Hasarlanması: Meşruiyet Krizi
10. 1946 Siyasetin Yeniden Yapılanması: Birazcık Demokrasi
11. 1960 Devletin ve Toplumsal Alanın Yeniden Yapılandırılması
12. 1980 Siyasetin Bir Kez Daha Yeniden Yapılanması
13. Yeni Sivillikler – İnşa Edilmiş Sivillikler?
14. Türkiye'de Devlet Toplum İlişkilerinde Süreklilik ve Değişim

Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Coşkun

2. İLETİŞİM VE SAVUNUCULUK STRATEJİLERİ

STK'ların ve sivil girişimlerin iletişim faaliyetlerini nitelikli bir biçimde yürütmesine ve hem toplum hem de ilgili paydaşlar tarafından tanınması bir gerekliliktir. Sivil alanda gerçekleştirilen faaliyetlerin toplum tarafından bilinmesi toplumsal meselelere dair farkındalığın ve katılımcılığın artırılmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca topluma hizmet etmenin ve destek vermenin yanı sıra sivil aktörlerin toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunması gereklidir. Toplumsal sorunların alınacak kararlarla ve geliştirilecek politikalarla azaltılması ya da ortadan kaldırılması ve sivil aktörlerin karar alma ve politika yapım süreçlerine katılımları için savunuculuk yapmaları önemlidir. Bu derste birbiriyle ilişkili bir biçimde hem iletişim yönetimi hem de savunuculuk birlikte ele alınacaktır. Derste katılımclara iletişim ve savunuculuk kavramlarının yanı sıra bu iki faaliyet alınana dair nasıl strateji geliştirebilecekleri somut örnekler eşliğinde aktarılacaktır. Ayrıca derste iletişim savunuculuk alanındaki iyi örnekler katılımcılarla birlikte yakından incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. STK'lar İçin İletişim ve Savunuculuk
2. STK'larda Halkla İlişkiler
3. STK'larda Stratejik İletişim
4. Kampanya Yönetimi
5. Medya ve Yeni Medya
6. STK'larda Kriz İletişimi
7. Savunuculuk Yaklaşımları
8. Savunucuların Rolleri
9. Savunuculuk Modelleri
10. Türkiye'den ve Dünyadan Savunuculuk Örnekleri
11. Savunuculuk Planlaması ve Strateji Geliştirme I
12. Savunuculuk Planlaması ve Strateji Geliştirme II
13. Örnek Savunuculuk Stratejisi Hazırlama I
14. Örnek Savunuculuk Stratejisi Hazırlama II

Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Şentürk

3. SOSYAL GİRİŞİMCİLİK

Sosyal giriş imler dünyasına giriş niteliğinde olan bu derste sosyal giriş imcilik tanımlanacak, sosyal girişimlerin ulusal ve kü resel ölçekte önemi ve anlamı keşfedilecektir. Dü nya çok büyük bir krizin eşiğinde ve hatta içinde. Mevcut iklim krizi, biyolojik çeşitlilik krizi ve insan hakları krizi ancak ve ancak bu krizler yeni bir ekonomik anlayışla çözülebilir. Bu sorunlar, bugü ne kadar var olan ekonomi ile ç ö zü lemediğ i iç in farklı bir bakış aç ısından bakmak gerekiyor. Çıkar ve rekabet üzerinden gelişen ekonominin bizi nereye götürdüğü aşikar. Sosyal girişimcilik dersi paylaşım ve karşılıklı yardımlaşma üzerinden ekonomiyi yeniden nasıl şekillendiririz sorusunu sorar. Derste sosyal girişimciliğin teorisi yanında uygulamalı ç alış malar yü rü tü lecek ve örnek sosyal giriş im vakaları incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Dersin Tanıtımı: İçerik, Yöntem, Proje

2. Dünya'nın İçinde Bulunduğu Krizin Tanımı
3. Sosyal Giriş imcilik: Tanımı, Önemi, Tarihsel Geç miş i, Ticari Girişimlerden Farkları
4. Tü rkiye'de Sosyal Girişimcilik Ekosistemi
5. Dünyada Sosyal Girişimcilik Ekosistemi
6. Bir Sosyal Girişim Ekosistemi Olarak Türetim Ekonomisi
7. Sosyal Girişimlerden Örnekler ve Sunumlar (1)
8. Sosyal Girişimlerden Örnekler ve Sunumlar (2)
9. Sosyal Girişim Tasarlama: Vizyon Misyon ve Değerler
10. SWOT ve Kanvas İş Planı Oluşturma ve Geliştirme
11. Bütçe: Maliyet Hesaplama ve Finansman
12. İletişim, Satış ve Pazarlama
13. Proje: Sosyal Girişim Ön Sunumları ve Tartışmalar
14. Proje: Final Sosyal Girişim Sunumları

Öğretim Görevlisi Dr. Uygar Özesmi

4. TÜRKİYE'DE STK UYGULAMALARI

Bu derste kuruluş amaçlarına göre farklı sivil toplum kuruluşları (STK) örnekleri ele alınacaktır. Türkiye'deengelliler, yaşlılar, çocuklar, göçmenler gibi dezavantajlı gruplar için çalışan STK'lar, hak temelli savunuculuk yapan kuruluşlar, çevre kuruluşları, insani yardım kuruluşları, hemşeri dernekleri, sendikalar ve meslek kuruluşları gibi çok geniş bir yelpazede hizmet üreten sivil girişimler bulunmaktadır. Türkiye'de STK Uygulamaları dersinde teorik bilgiler ile birlikte, farklı alanlarda hizmet veren sivil girişimlerden en iyi örneklerin sözcülerine veya yöneticilerine kendi STK'larını sunma imkânı verilecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Türkiye'de STK'ların Tarihi
2. Vakıflar ve Dernekler
3. Sendikalar ve Meslek Kuruluşları
4. Hak Temelli Sivil Girişimler
5. Dezavantajlı Gruplar
6. İç Göç Kaynaklı Sivil Kuruluşlar
7. Göçmen ve Sığınmacılar İçin STK'lar
8. Sağlık STK'ları
9. Çevre Savunuculuğu İçin STK'lar
10. Kadınlara Yönelik STK'lar
11. Çocuk Kuruluşları
12. Kent ve Kentleşme Odaklı Kuruluşlar
13. İnsani Yardım Alanında Çalışan STK'lar
14. Uluslararası STK'lar ve Türkiye

Öğretim Üyesi Dr. Ömer Özdinç

5. SOSYAL SORUMLULUK YÖNETİMİ

Kurumların sosyal paydaşlarına karşı çevresel, ekonomik ve sosyal alanda yarattığı etkileri içeren kurumsal sosyal sorumluluk ile sosyal sorumluluk arasındaki fark nedir sorusunun cevabının pek çok boyutuyla ele alınacağı bu ders kapsamında kurumsal sosyal sorumluluğun kurumlar nezdinde önemi ve faydaları incelenecektir. Bunun yanı sıra kurumsal sosyal sorumluluk yönetimde bahsi geçen farklı yönetim modeller, nasıl yapılacağı, nelerin dikkate alınacağı, KSS alanları ve KSS'de 3 adım üzerinde durulacaktır.

Haftalık Ders Planı

1. Tanışma & Sosyal Sorumluluk: Kavramsal Çerçeve
2. Sosyal Sorumluluğun Tarihsel Gelişimi
3. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Nedir? Ne Değildir?
4. Gönüllülük, Ajanslar, Sponsorluk
5. STK Nedir? Sosyal Paydaşlık Yaklaşımı
6. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Nasıl Yapılmalı ?
7. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Proje Örnekleri 1
8. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Proje Örnekleri 2
9. Sürdürülebilirlik ve Etki Yolculuğu Nedir?
10. Grup Sunumları
11. Grup Sunumları
12. Grup Sunumları
13. Kapanış

Öğretim Görevlisi
Dr. Deniz Saydam Sarıkardaşoğlı

BİTİRME PROJESİ

Sivil Toplum Kuruluşları ve Sosyal Sorumluluk İkinci Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programından mezun olabilmek için maksimum III. Yarıyıl sonunda 30 kredilik dersleri tamamlamış olmak ve bir bitirme projesi sunmak gerekmektedir. Danışman öğretim üyesi gözetiminde hazırlanan Bitirme Projesi ile öğrencilere nicel ve/ veya nitel araştırma metotlarını kullanarak sahada uygulama deneyimi kazanma imkanı sunulmaktadır. STK'lar veya sosyal sorumluluk alanında öğrendikleri teorik ve pratik bilgiler ışığında hazırlanacak Bitirme projeleri sayesinde STK ve sosyal sorumluluk alanlarındaki bir konuya açıklık getirmek, uygulama farklılıklarını ortaya koymak veya bir örnek olay üzerinden analiz yaparak problem alanlarını tanımlamak ve çözüm önerileri sunmak mümkün hale gelmektedir.

ÖĞRETİM ÜYELERİ ve GÖREVLİLERİ*

Dr. Öğr. Üyesi Aynur Erdoğan Coşkun

2006 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji ve Tarih Bölümlerinden mezun oldu. Yüksek lisansını 2009'da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında yaptıktan sonra doktorasını aynı kurum çatısı altında "Yurt Dışı Eğitim ve Türk Modernleşmesi" başlıklı tez çalışmasıyla 2013 yılında tamamladı. 2013'ten bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmakta; toplumsal hareketler, din sosyolojisi, sosyoloji teorisi ve bilim/teknoloji-kültür ilişkisi gibi konularda çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Deniz Saydam Sarıkardaşoğlu

Lisans eğitimini Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamlayan Dr. Deniz Saydam Sarıkardaşoğlu, İngiltere'de Surrey Üniversitesi'nde İletişim ve Uluslararası Pazarlama dalında yüksek lisans yapmıştır. Yüksek lisans eğitimi sonrasında Türkiye'ye dönen Saydam, doktorasını Marmara Üniversitesi'nde halkla ilişkiler alanında tamamladıktan sonra profesyonel kariyer hayatına Bersay İletişim Danışmanlığı'nda başlamıştır. Sarıkardaşoğlu, hemen ardından DEVA Holding'de Pazarlama ve Kurumsal İletişim Müdür Yardımcısı, Deloitte Türkiye'de Pazarlama ve Kurumsal İletişim Müdür Yardımcısı ve JLL Türkiye Kurumsal Pazarlama Direktörü olarak çeşitli görevler üstlenmiştir. Haziran 2019 tarihinden bu yana Bersay İletişim Danışmanlığı'nda Kıdemli Danışman ve İcra Kurulu Üyeliğini sürdüren Dr. Deniz Saydam Sarıkardaşoğlu, 1 Ocak 2023 itibarıyla Bersay İletişim Danışmanlığı Ajans Başkanı olmuştur

* *İsme göre alfabetik sırada*

Prof. Dr. Enes Kabakcı

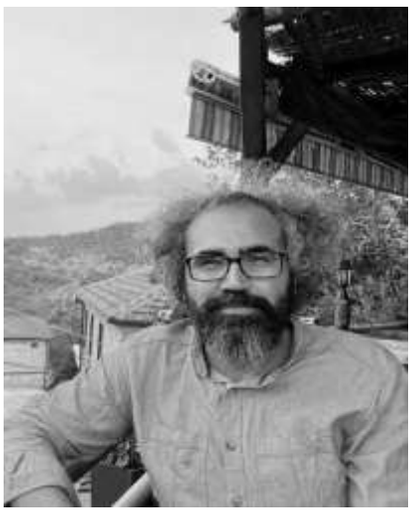
1973 İstanbul-Beyazıt doğumludur. 1992'de Galatasaray Lisesinden, 1996'da İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını 1999'da "L'activité politique d'Alexis de Tocqueville" başlıklı çalışmasıyla, doktorasını ise 2007'de "Sauver l'Empire. Modernisation, positivisme et formation de la culture politique des Jeunes-Turcs (1895-1908)" başlıklı teziyle Paris I Panthéon-Sorbonne Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümünde tamamladı. 2013 yılında sosyoloji doçenti oldu. 2009 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Çalışmaları sosyoloji tarihi, siyaset sosyolojisi, tarihsel sosyoloji ve Osmanlı-Türk modernleşmesi alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Prof. Dr. İsmail Coşkun

1959 Adana-Kozan doğumludur. 1981'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden mezun oldu. Aynı bölümde 1987 yılında "Niyazi Berkes'te Doğu-Batı Sorunu" başlıklı yüksek lisans tezini, 1991 yılında ise "Modern Devletin Doğuşu" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Hâlen aynı bölümde öğretim üyesi olarak çalışmakta ve Bölüm Başkanlığı görevini yürütmektedir. Başlıca ilgi alanları modern devlet, modernleşme, Türk modernleşmesi, ütopyalar ve edebiyat sosyolojisidir.

Doç. Dr. Murat Şentürk

1982 İstanbul-Üsküdar doğumludur, aslen Bayburtludur. Lisans eğitimini 2004'te İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesinde, yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde "Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri" adlı çalışmasıyla 2008 yılında tamamladı. Yine aynı bölümde "Kentsel Müdahaleler Açısından İstanbul" başlıklı teziyle doktora çalışmasını 2011 yılında bitirdi. 2013 yılında kısa bir süre City University of New York Center for Place Culture and Politics adlı merkezde misafir araştırmacı olarak bulundu. Hâlen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışan Şentürk, aynı zamanda Sosyoloji Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı, Kent Çalışmaları Yüksek Lisans Programı Koordinatörü ve Gönüllü Akademisi eş kurucusu ve yürütücüsüdür. İlgi alanları arasında kentsel müdahaleler ve politikalar, mekânın sosyolojisi, yeni medya ve dijital kültür, sivil toplum ve gönüllülük, ailenin ve yaşlanmanın sosyolojisi yer almaktadır. Gönüllülük alanında farklı STK'lara, sivil inisiyatiflere destek olan Şentürk, aktif gönüllülük çalışmalarını hâlihazırda 65+ Yaşlı Hakları Derneği'nde sürdürmektedir. Gönüllülük ve Gönüllülerle Birlikte Çalışmak/Volunteering and Working with Volunteers kitabının editörü olan Şentürk, Gençlik ve Spor Bakanlığı adına yürütülen Türkiye Gönüllülük Araştırması'nın yürütücülüğünü yapmıştır. Çalışmaları TÜBA, TÜBİTAK, Avrupa Birliği ve farklı kuruluşlarca desteklenen Şentürk'ün hâlihazırdaki araştırmaları yerel yönetimler ve gönüllülük ilişkisi üzerine odaklanmaktadır.

Dr. Ömer Özdinç

İzmir Atatürk Lisesinden mezun oldu. Lisansını Marmara Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünde 2005'te tamamladı. Yüksek lisansını aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde "Ar-Ge Yönetimi" konulu teziyle tamamladı. Hazırladığı "Ulusal İnovasyon Sisteminin Sosyokültürel Kaynakları" başlıklı teziyle de İstanbul Üniversitesi Sosyoloji bölümünden doktora derecesini alan Özdinç yine İstanbul Üniversitesi'nde STK ve Sosyal Sorumluluk Yönetimi yüksek lisans programında çeşitli dersler verdi. Danışmanlık sektöründe edindiği iş deneyiminden sonra 2008 yılında Ar-Ge, girişimcilik ve inovasyon sahasında danışmanlık, yazılım ve eğitim çözümleri sunan ve bugün de faaliyetlerine devam eden SER Danışmanlık'ı kurdu. Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin dijitalleştirilmesiyle ilgili faaliyetlerini 2021 yılında Novitopia adında bir teknopark firması kurarak şirketleştirdi. Burada girişimcilik ve inovasyon ekosistemine yönelik farklı dijital çözümler geliştirdi. Birçok şirkete, kamu kurumuna, üniversiteye ve STK'ya danışmanlık yaptı, onlara eğitimler verdi. Birçok sosyal girişime mentorluk yaptı. Ar-Ge ve inovasyon konularında yayınları bulunmaktadır. Profesyonel ilgi alanları Ar-Ge ve inovasyon yönetimi, teknoloji yönetimi, proje yönetimi, örgütsel gelişim, strateji geliştirme, sosyal girişimcilik ve yazılım geliştirmedir. Akademik ilgi alanları ise inovasyon araştırmaları, inovasyon/girişimcilik/teknoloji sosyolojisi, bilim teknoloji ve toplum çalışmaları, bilim teknoloji politikaları, ulusal inovasyon sistemi gibi konulardır.

Dr. Uygar Özesmi

Sosyal Girişimci ve Ashoka Senior Fellow olan Dr. Özesmi, ODTÜ Jeoloji Mühendisliği'ni bitirdikten sonra Fulbright Bursu'yla Ohio State Universitesi'nde Çevre Bilimleri yüksek lisansı, MacArthur Bursu'yla Minnesota Üniversitesi'nde Koruma Biyolojisi, Kalkınma ve Sosyal Değişim doktorası yaptı. 2000 yılında Erciyes Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nü kurdu. Yaptığı işler arasında Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin danışmanlığı (1989-90), Doğa Derneği ve KusBank.org kuruculuğu (2001), STGM Kurucu Üyeliği ve Yönetim Kurulu Üyeliği (2002-2010), BM Kalkınma Programı'nda Çevre Uzmanlığı (2004-2006), TEMA Vakfı Genel Müdürlüğü (2006-2008), Greenpeace Akdeniz Genel Direktörlüğü (2008-2012), CIVICUS Sivil Katılım için Dünya Birliği yönetim kurulu üyeliği (2010-2016) bulunmaktadır. Halen 2012 senesinde kurduğu Change.org Türkiye ve Good4Trust.org'u yönetiyor ve Türetim Ekonomisi Derneği'nin başkanlığını yapmakta olan Özesmi'nin çok sayıda bilimsel yayını ve popüler makalesi yanında yayımlanmış bir kitabı ve Açık Radyo'da hafta içi her gün Gezegenin Geleceği isimli bir programı bulunmaktadır.

Dr. Zeynel Koç

1987 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünden mezun oldu. Uzun yıllar Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TRT Genel Müdürlüğünde yönetici olarak görev yaptı. Doktorasını 2007 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalında tamamladı. 1996-1997 yıllarında ABD'de University of Akron'da denetim standartları konusunda; 2001 yılında İngiltere'de University of Westminister'da uluslararası ilişkiler konusunda çalışmalar yaptı. Türk Hava Kurumu Üniversitesinde yardımcı doçent olarak çalıştı. Gazi, Kırklareli ve İstanbul Üniversitelerinde küreselleşme, iletişim, vergi hukuku ve sivil toplum kuruluşlarında mali mevzuat konularında dersler verdi. Taşınmaz Kültürel Miras Yönetimi ve Mali Teşvikler adlı bir kitabı ve çeşitli dergilerde mali konulara dair yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

sosyoloji.edebiyat.istanbul.edu.tr

sosyoloji.stkvesosyalsorumluluk@istanbul.edu.tr

IU_STK_Yonetimi

